# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **A. E.**, zast. Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem, se sídlem Ječná 7/548, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2012, č. j. 56 Az 26/2011 - 23,

**takto:**

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

## O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 5. 2011, č. j. OAM-132/ZA-ZA06-ZA14-2011, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Podle žalovaného nebyly ve výpovědi žalobce zjištěny skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z azylově relevantních důvodů. Nezákonný postup policistů z důvodu jejich snahy o nelegální obohacení nelze podřadit důvodům pro udělení azylu. Vyšetřovatelé žalobce podezřívali z krádeže značného finančního obnosu, který měl odcizit při revoluci uprchlému prezidentu Bakijevovi. K vydání majetku byl přinucen fyzickým bitím. Manželka žalobce podala stížnost na generální prokuraturu, poté jí byl nabídnut úplatek, aby obvinění stáhla. Následně byli vyšetřovatelé dáni do domácího vězení, žalobce se však obává jejich pomsty poté, co budou osvobozeni. Podle žalovaného nemají tyto skutečnosti žádnou souvislost s azylově relevantním pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalovaný dále poukázal na to, že žalobce se chtěl v nákladním vozidle dostat do Francie a po zjištění, že se nachází v České republice, podal žádost o mezinárodní ochranu. K legalizaci pobytu na území České republiky však slouží instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“). Žalovaný dále neshledal důvody pro udělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2012, č. j. 56 Az 26/2011 - 23, bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno pro vady řízení a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že v souzené věci žalobce uvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování či ohrožen vážnou újmou. Žalovaný pak dospěl k nesprávnému názoru, že se nemohlo jednat o pronásledování nebo vážnou újmu. Vzhledem ke zjištěnému skutkovému stavu se nemohlo jednat o zjevně nedůvodnou žádost a žalovaný měl věc meritorně posoudit, měl opatřit další podklady pro rozhodnutí s ohledem na tvrzení žalobce, zejména informace o zemi jeho původu. Pronásledovateli žalobce byli v daném případě policisté, žalovaný je pak při následných pokusech o vydírání označil za soukromé osoby. I soukromé osoby však mohou být původci pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Je sice pravdou, že vyšetřovatelé byli zadrženi a bylo jim uloženo domácí vězení, nicméně potom byli v pracovní neschopnosti. Žalobce zároveň uvedl, že finanční obnos z jeho majetku měl obdržet ministr vnitra. Tím se však žalovaný vůbec nezabýval a dospěl k závěru, že zadržením policistů se žalobci dostalo ochrany. Byť by bylo jednání policistů posouzeno jako jednání soukromých osob, nebylo podle soudu v řízení dostatečně prokázáno, že stát byl ochoten či schopen zajistit žalobci skutečnou ochranu. Žalovaný si dále neopatřil žádné informace o zemi původu žalobce. To bylo přitom na místě, i pokud jde o rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany. Soud uzavřel, že nutnost dokazování vyžadovalo meritorní posouzení věci. Jelikož tak žalovaný neučinil, soud jeho rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve včasné kasační stížnosti žalovaný (dále též „stěžovatel“) uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 60/2003, podle něhož rozsah dokazování je ve věcech azylových dán obsahem podané žádosti. Soud podle stěžovatele pochybil, když nerespektoval vázanost správního orgánu tvrzeními žalobce. Přitom žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5 Azs 63/2004, podle něhož *„správní orgán je co do skutkových okolností limitován tvrzeními žadatele o azyl a jinou možnost ani nemá. Jestliže žalovaný splnil stran výslovně projevených důvodů pro udělení azylu povinnosti, které mu zákon ukládá, pak nelze na jeho rozhodnutí v tomto směru pohlížet jako na nezákonné.“* Stěžovatel je rovněž přesvědčen, že soud pochybil, když o věci rozhodl bez nařízení jednání, tím spíše v situaci, kdy žalobce žádal o nařízení jednání. Podle stěžovatele dále nemohlo být předmětem řízení o udělení mezinárodní ochrany to, jak pokračovalo vyšetřování příslušných policistů a jak byli potrestáni. Stěžovatel není oprávněn provádět investigativní činnost v zemi původu žalobce. Soud pak podle stěžovatele nesprávně vyložil pojem „sociální skupina“, přičemž pojem „sociální skupina majetkových osob či podnikatelů“ odmítl Nejvyšší správní soud považovat za sociální skupinu ve smyslu zákona o azylu. O tom, že problémy žalobce nebyly tak vážné, svědčí i fakt, že v zemi původu nechal svou manželku, které se navíc v zemi původu podle jeho informací nic neděje. Podle stěžovatele žalobce využil nástrojů daných mu v zemi původu a to vylučuje, aby v daném případě bylo možné dospět k závěru, že žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů podle § 12 zákona o azylu nebo že by mu mohla hrozit vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, podle něhož lze mít kroky státních orgánů na ochranu před vážnou újmou za přiměřené, a tudíž ochranu za poskytnutou mimo jiné tehdy, pokud je ve státě, kam má být žadatel navrácen, zaveden

účinný právní systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy a žadatel má k této ochraně přístup.

Stěžovatel dále napadl výrok o nákladech řízení, neboť žalobce navrhoval zrušit rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost, bylo však rozhodnuto o zrušení rozhodnutí z důvodu vad řízení. Nelze tedy dospět k závěru, že by měl žalobce plný úspěch ve věci ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. V případě zrušení rozhodnutí krajského soudu tedy stěžovatel navrhuje, aby byl zrušen rovněž výrok o náhradě nákladů řízení. Závěrem stěžovatel uvedl, že přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v tom, že soud nerespektoval ustálenou soudní judikaturu ohledně definice pojmu „sociální skupina" ve smyslu předmětných ustanovení zákona o azylu a nereflektoval poskytnutí účinné pomoci žalobci v zemi původu, což vylučuje možnost přičítání protiprávního jednání soukromých osob státu, jehož je žalobce státním příslušníkem. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně 30. 1. 2012, č. j. 56 Az 26/2011 - 23, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.") dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele", který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů."*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

*1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

*2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.*

*3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.*

*4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

*O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:*
*a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.*
*b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.*

*Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*

Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel mimo jiné i ze stěžovatelem citovaných rozhodnutí, dospěl však k opačným závěrům než stěžovatel. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Azs 60/2003 - 50, dostupného na www.nssoud.cz, je rozsah dokazování ve správním řízení ve věcech azylových dán obsahem podané žádosti. Nejvyšší správní soud je však v souladu s názorem Krajského soudu v Brně přesvědčen, že žalobce uvedl v řízení o udělení mezinárodní ochrany tak závažné skutečnosti, které vyžadovaly provedení řádného dokazování a následné vydání rozhodnutí o udělení či neudělení mezinárodní ochrany. V tomto směru lze plně odkázat na úvahy uvedené v napadeném rozsudku, s nimiž se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

Stejně tak, pokud jde o odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004, dostupného na www.nssoud.cz, podle něhož je správní orgán co do skutkových okolností limitován tvrzeními žadatele o azyl a jinou možnost ani nemá, nebylo možné dospět k závěru, že by v souzené věci žalobce neuvedl takové skutečnosti, ohledně nichž by měl stěžovatel provádět dokazování a věc posoudit v rámci meritorního rozhodnutí o udělení či neudělení mezinárodní ochrany a doplňkové ochrany a své rozhodnutí řádně odůvodnit.

Nejvyšší správní soud připomíná, že v souladu s právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, dostupným na www.nssoud.cz, je na místě využívat § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu s maximální obezřetností a omezit jeho aplikaci pouze na případy, kdy je podaná žádost o udělení mezinárodní ochrany skutečně zcela zjevně neoprávněná. Tak však stěžovatel v souzené věci nepostupoval, a proto krajský soud správně jeho rozhodnutí zrušil.

Pokud jde o námitku stěžovatele týkající se toho, že krajský soud provedl nesprávný výklad pojmu „sociální skupina“, pak Nejvyšší správní soud podotýká, že krajský soud neopíral své rozhodnutí o výklad tohoto pojmu. Rovněž nebylo možné bez dalšího dokazování dospět k závěru, že postup státních orgánů v zemi původu žalobce byl přiměřený, jak uvádí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, dostupný na ww.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud závěrem podotýká, že v případě, kdy krajský soud shledal důvody pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., nebylo jeho povinností nařizovat jednání, ač tento postup žalobce navrhoval. Rovněž tak nemá vliv na rozhodnutí o náhradě nákladů řízení fakt, že rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno pro vady řízení a nikoliv pro nezákonnost.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na obecné námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 120 a § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu